

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0244/2014

26.3.2014

RAPORT

Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele Euroopa Liidu ja Jaapani strateegilise partnerluse lepingu läbirääkimiste kohta
(2014/2021(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Alojz Peterle

SISUKORD

lk

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....3

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....8

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa Parlamendi soovitud nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele Euroopa Liidu ja Jaapani strateegilise partnerluse lepingu läbirääkimiste kohta (2014/2021(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1991. aastal Haagis toimunud esimest kahepoolset tippkohtumist ning ELi ja Jaapani suhteid käsitleva ühisdeklaratsiooni vastuvõtmist,
- võttes arvesse 2001. aastal Brüsselis toimunud 10. kahepoolset tippkohtumist ja vastuvõetud ELi-Jaapani tegevuskava „Ühist tulevikku kujundades”, mille eesmärkide hulka kuuluvad rahu ja julgeoleku edendamine, majandus- ja kaubanduspartnerluse tugevdamine, globaalsete ja sotsiaalsete probleemidega toimetulek ning inimeste ja kultuuride lähendamine,
- võttes arvesse nõukogu 29. novembril 2012. aastal antud luba alustada läbirääkimisi ELi ja Jaapani strateegilise partnerluse lepingu sõlmimiseks ning läbirääkimiste alustamist 25. märtsil 2013. aastal Brüsselis,
- võttes arvesse 25. märtsil 2013. aastal alustatud läbirääkimisi ELi-Jaapani vabakaubanduslepingu sõlmimiseks,
- võttes arvesse 19. novembril 2013. aastal Tokyos toimunud 21. ELi ja Jaapani tippkohtumist,
- võttes arvesse ELi välis- ja julgeolekupoliitika suuniseid Ida-Aasia kohta, mis nõukogu 15. juunil 2012. aastal heaks kiitis,
- võttes arvesse oma 3. veebruari 2009. aasta resolutsiooni teise strateegilise energiaülevaate kohta¹ ja 24. märtsi 2011. aasta resolutsiooni olukorra kohta Jaapanis, eelkõige häireolukorra kohta aatomielektrijaamades²,
- võttes arvesse oma 7. oktoobri 2010. aasta resolutsiooni ELi strateegiliste eesmärkide kohta 18.–29. oktoobril 2010. aastal Nagoyas (Jaapanis) toimuva bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osaliste konverentsi 10. istungil³,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2012. aasta resolutsiooni surmanuhtluse kohta Jaapanis⁴,
- võttes arvesse oma 11. mai 2011. aasta resolutsiooni ELi ja Jaapani kaubandussuhete

¹ ELT C 67, 18.3.2010, lk 16.

² ELT C 247, 17.8.2012, lk 20.

³ ELT C 371 E, 20.12.2011, lk 14.

⁴ ELT C 249 E, 30.8.2013, lk 63.

kohta¹,

- võttes arvesse oma 10. detsembri 2013. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi soovitusena nõukogule, komisjonile ja Euroopa välis teenistusele Euroopa Liidu ja Kanada vahelise strateegilise partnerluse lepingu üle peetavate läbirääkimiste kohta²,
 - võttes arvesse katastroofilist maavärinat ja sellele järgnenud tsunamit, mis 11. märtsil 2011 laastasid suurt osa Jaapani rannikust ja tõid kaasa Fukushima tuumajaama hävingu,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 90 lõiget 4 ja artiklit 48,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A7-0244/2014),
- A. arvestades, et Jaapan on olnud alates 2003. aastast ELi strateegiline partner;
- B. arvestades, et EL ja Jaapan jagavad erilist vastutust rahu, stabiilsuse ja heaolu edendamise eest kiiresti muutuv maailmas;
- C. arvestades, et EL ja Jaapan teevad juba koostööd mitmes valdkonnas, nagu tollikoostöö ja vastastikune õigussabi kriminaalasjades, teadus ja tehnoloogia, interneti turvalisus, akadeemiline ja teaduskoostöö, tuumaenergia rahumeelne kasutamine, äriühingute kontaktid ja inimestevaheliste sidemete arendamine;
- D. arvestades, et EL ja Jaapan jagavad demokraatlikke, õigusriigi ja inimõiguste edendamise väärtusi, mis kõik peaksid moodustama kahe poole mis tahes kokkuleppe tuumiku eesmärgiga luua neile suhetele kindel raamistik;
- E. arvestades, et rahvusvahelise koostöö põhimõtet järgides on Jaapan aktiivse panustajana rahukindlustamisesse suurendanud oma panust rahvusvahelise julgeoleku ja stabiilsuse tagamiseks;
- F. arvestades, et Jaapan ja Põhja-Atlandi Lepingu Organisatsioon (NATO) allkirjastasid oma esimese poliitilise ühisdeklaratsiooni 2013. aasta aprillis ning osutasid kriisiohjamisele, katastroofiabile, rahutagamisoperatsioonidele, küberkaitsele ja meresõidu turvalisusele kui võimalikele koostöövaldkondadele;
- G. arvestades, et Jaapan on ka Aasia Arengupanga (ADB), Aafrika Arengupanga (AFDB), Ameerika Riikide Arengupanga (IADB), ÜRO Aasia ja Vaikse ookeani piirkonna majandus- ja sotsiaalkomisjoni (UNESCAP) ja paljude teiste ÜRO spetsialiseerunud ametite, samuti Aasia-Euroopa kohtumise (ASEM) ning Aasia koostöö dialoogi (ACD) aktiivne liige; arvestades, et Jaapan on ka Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) liige alates selle asutamisest 1995. aastal ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD), Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD), Rahvusvahelise Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (IBRD) ning G8 ja G20 liige;

¹ ELT C 377 E, 7.12.2012, lk 19.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0532.

H. arvestades Jaapani ja tema naabrite Hiina, Venemaa ja Lõuna-Korea vahelisi pingeid saarte pärast Ida-Aasia merepiirkonnas;

1. edastab nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele järgmised soovitud:

Strateegilise partnerluse lepingu läbirääkimised

- a) veelgi parandada ELi-Jaapani suhteid, viies õigeaegselt lõpule läbirääkimised laiaulatusliku strateegilise partnerluse lepingu üle; anda lepingule tõeliselt strateegiline mõõde, mis toob esile ELi-Jaapani suhete ainulaadsed aspektid;
- b) seada eesmärgiks töötada välja tihedamate suhete pikaajaline raamistik, mis aitaks oluliselt süvendada poliitilisi, majanduslikke ja kultuurisidemeid konkreetsete tulemustega mõlema piirkonna kodanike jaoks, ning pöörata erilist tähelepanu majanduspoliitika ülemaailmsele koordineerimisele;
- c) suurendada oluliselt kahepoolse koostöö ulatust ja valdkondlike dialoogide hulka;

Poliitiline dialoog

- d) veel kord kinnitada ühiseid väärtusi, eesmärke ja vastutust üleilmse rahu, stabiilsuse, parlamentaarse demokraatia, säästva arengu ja tugeva mitmepoolse süsteemi edendamisel; jätkata koostööd selleks, et tugevdada ja reformida ÜROd, sh Julgeolekunõukogu; tunnistada, et üha rohkemate jõukeskustega maailma iseloomustab paljude piirkondlike ja riiklike osalejate, sealhulgas ELi ja Jaapani poliitilise tähtsuse kasv, ning nõuda tõhustatud koostööd ja kooskõlastamist rahvusvahelisel areenil;
- e) süvendada ja tõhustada koostööd poliitilistes, julgeoleku ja rahu küsimustes, sealhulgas teabevahetuse, massihävitusrelvade leviku tõkestamise, desarmeerimise ja kõrvaldamise, küberjulgeoleku ja rahvusvahelise kuritegevuse vastase võitluse vallas, nagu inim- ja narkokaubandus, piraatlus ja terrorism;
- f) peamiste ülemaailmse arenguabi andjatena kohustuda arengupoliitika ja sekkumiste vallas tihedamaks koostööks ja kooskõlastamiseks, et täita aastatuhande arengueesmärgid valdkondades, kus inimeste julgeolek on ülioluline;
- g) uurida võimalusi tõhustada koostööd ülemaailmse julgeoleku küsimustes, sealhulgas kriisiohjamise ja rahuvalve tagamisel;
- h) teha koostööd järgmistes valdkondades: tsiviilkriisiohje, kodanikukaitse, loodusõnnetustele ja inimtegevusest tingitud õnnetustele reageerimine, humanitaarabi ja kriisijärgne ülesehitamine; tugevdada kahepoolset ja rahvusvahelist koostööd katastroofiohu vähendamise valdkonnas;
- i) väljendada liikmesriikide suurt muret Fukushima tuumakatastroofi hävitavate tagajärgede pärast; nõuda tungivalt, et Jaapani valitsus teavitaks rahvusvahelist kogukonda võimalikult täpselt ja põhjalikult kättesaadavatest andmetest, mis käsitlevad reaktori asukohas valitsevat olukorda ja saastatuse taset;

- j) hõlbustada ühiselt koostööd muudel mitmepoolsetel areenidel, nagu ÜRO, G8, G20, Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) ja Rahvusvaheline Valuutafond (IMF); üheskoos pingutada, et edendada maailmamajanduse taastumist, töökohtade loomist ja mitmepoolsete kaubanduseeskirjade kehtestamist;
- k) suurendada konkreetset koostööd julgeolekualaste projektidega sellistes strateegilistes piirkondades nagu Lähis-Ida, Aafrika ja Kesk-Aasia, toetudes senisele edukale koostööle;
- l) teha säästva arengu saavutamiseks koostööd ÜRO Rio+20 konverentsi otsuste rakendamisel;

Piirkondlikud dialoogid

- m) toetada Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) integreerimist ja rõhutada ASEANi piirkondliku foorumi ja Ida-Aasia tippkohtumise olulist rolli vastastikuse mõistmise edendamisel Aasias, aga ka regiooniväliste dialoogipartnerite, sealhulgas ELi kaasamisel;
- n) rõhutada tõsiasja, et Jaapani suhted naabritega on määrava tähtsusega stabiilsuse ja julgeoleku säilitamiseks Ida-Aasias ja globaalse julgeoleku seisukohast üldiselt;
- o) tuletada meelde, et stabiilsus ja pingelõdvendus Ida-Aasias on ka Euroopa huvides; ergutada kõiki osapooli vähendama pingeid Ida-Hiina meres rahumeelse dialoogiga, mis põhineb rahvusvahelisel õigusel ja konventsioonidel; hoiduda igasugusest jõu kasutamisest või jõuga ähvardamisest ning leppida ootamatute vahejuhtumite puhuks kokku pinget vähendavates meetmetes; rõhutada usalduse suurendamise ja ennetava diplomaatia olulisust; rõhutada asjaolu, et vaba rahvusvaheline meresõit on otsustava tähtsusega rahvusvahelise kaubanduse toimimiseks ja sellest tuleb kinni pidada;
- p) jätkata tööd pikaajalise rahu ja julgeoleku nimel tuumarelvavabal Korea poolsaarel ning nõuda Korea Rahvademokraatlikult Vabariigilt loobumist kõigist praegustest tuumaprogrammidest;

Inimõigused ja põhivabadused

- q) kinnitada ühiseid väärtusi, milleks on inimõiguste, demokraatia, põhivabaduste, hea valitsemistava ja õigusriigi põhimõtete austamine, ning teha koostööd nende väärtuste ülemaailmseks edendamiseks ja kaitseks;
- r) edendada soolist võrdõiguslikkust kui demokraatia olulist elementi;
- s) rääkida läbi lepingu sätte osas, mis hõlmaks vastastikuseid tingimusi ja poliitilisi klausleid inimõiguste ja demokraatia valdkonnas ning kinnitaks vastastikust pühendumist neile väärtustele; võtta vastu nõuetekohased kaitsemeetmed, et tagada lepingu stabiilsus ning et kumbki pool ei saaks sellist sätet kuritarvitada; nõuda, et seesugune tingimuslikkus oleks osa strateegilise partnerluse lepingust Jaapaniga ja lähtuks ELi ühisest lähenemisviisist sellele küsimusele;

Majandus-, keskkonna-, teadus- ja kultuurikoostöö

- t) näha ette laialdane koostööraamistik teaduse, tehnoloogia, äri ja teadusuuringute vallas, et tõsta innovatsioonipotentsiaali; teha koostööd innovaatiliste lahenduste leidmiseks transpordiküsimustes;
- u) uurida tihedama koostöö võimalusi satelliitnavigatsioonisüsteemide alal;
- v) suurendada kahepoolset kaubandust ja koostööd poliitikameetmetes, millega edendada turvalist, kindlat ja säästvat energiat, energiatõhusust, taastuvenergiat, tuumaohutust reguleerivaid raamistikke ja tuumarajatiste vastupidavusteste, energiauuringud, sealhulgas rahvusvahelise katsetermotuumareaktori (ITER) projekt ja CO₂ sidumine;
- w) jätkata koostööd, et kiiresti, ulatuslikult ja kestlikult reageerida ülemaailmsel tasandil kliimamuutustele, see nõuab ka seda, et kõik pooled oluliselt vähendaksid ülemaailmset kasvuhoonegaaside heidet;
- x) teha koostööd kalavarude säästval majandamisel;
- y) edendada koostööd, et haruldaste muldmetallide ja muude kriitilise tähtsusega toorainete kasutust ülemaailmselt juhtida ja neid uurida;
- z) rõhutada, et küberruumil on oluline roll sõnavabaduse ja õiglase sotsiaalse arengu edendamisel;
- aa) suurendada oma territooriumil üldist teadlikkust partnerregioonist ja selle tuntust; suurendada kahepoolseid kultuurilisi, akadeemilisi, noorte, inimestevahelisi ja sportlaste vahetusi;
- ab) vahetada kogemusi ja parimaid tavaid toimetulekuks vananeva ja aktiivse ühiskonna vajadustega;
- ac) käsitleda tervishoidu erilise koostöövaldkonna ja ühise eesmärgina ning luua vahendid, millega parimaid meditsiinilisi teadmisi, sealhulgas biotehnoloogia vallas, ühitada ja vahetada, et toime tulla tervishoiu ülesannetega vananevas ühiskonnas;

Muud sätted

- ad) konsulteerida Euroopa Parlamendiga nendes sätetes, mis käsitlevad parlamentaarset koostööd;
 - ae) kehtestada strateegilise partnerluse lepingu rakendamiseks selged kriteeriumid ja siduvad tähtajad ning näha ette järelevalvemehhanismid, sh regulaarne aruandlus Euroopa Parlamendile;
2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos Euroopa Parlamendi soovitustega nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele ning Jaapani valitsusele ja parlamendile.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	18.3.2014
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 –: 0 0: 9
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Sir Robert Atkins, Hiltrud Breyer, Elmar Brok, Tarja Cronberg, Susy De Martini, Mark Demesmaecker, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Anneli Jäätteenmäki, Jelko Kacin, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Marusya Lyubcheva, Francisco José Millán Mon, Alexander Mirsky, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, Tonino Picula, Mirosław Piotrowski, Bernd Posselt, Hans-Gert Pötering, Cristian Dan Preda, Libor Rouček, Tokia Saïfi, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Werner Schulz, Davor Ivo Stier, Charles Tannock, Inese Vaidere, Johannes Cornelis van Baalen, Geoffrey Van Orden, Nikola Vuljanić, Sir Graham Watson, Boris Zala
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiene, Marije Cornelissen, Tanja Fajon, Jo Leinen, Barbara Lochbihler, Jacek Protasiewicz, Potito Salatto, Marietje Schaake, Alejo Vidal-Quadras
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Judith Sargentini